

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर - २०२३

तृतीय वर्ष

सत्र - ६

विषय:- कृषी अर्थशास्त्र (भाग-२) (EC-601)

दिनांक: १५/१२/२०२३

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. शेतमजुरांच्या दारिद्र्यावस्थेची कारणे व उपाय स्पष्ट करा.
२. धारणक्षेत्रावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
३. पीक पद्धतीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
४. पीक विम्याची आवश्यकता, उद्देश व फायदे स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. भारतीय शेतीत आधुनिक तंत्राची आवश्यकता स्पष्ट करा.
२. जमिनीची धूप होण्याची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.
३. भारतीय शेतमजुरांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
४. पीकविमा नुकसान भरपाईची पद्धती स्पष्ट करा.
५. जलसिंचनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. रोजगार हमी योजना
२. नियमित शेतमजूर
३. हरितक्रांती
४. पिकांचा फेरपालट

Translation in English

Sub: Agricultural Economics (Part-II) (EC-601)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain the causes and remedies of agricultural labourer's poverty.
2. Explain the factors that affect the land holding.
3. Explain the factors affecting cropping pattern.
4. Explain the need, purpose and benefits of crop insurance.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain the need for modern techniques in Indian agriculture.
2. Explain the causes and effects of soil erosion.
3. Explain the characteristics of Indian agricultural laborers.
4. Explain the Crop Insurance Compensation Methods.
5. Explain the Importance of irrigation.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Employment Guarantee Scheme
  2. Permanent farm laborer
  3. Green Revolution
  4. Crop rotation
-